

EUROOPAN PARLAMENTTI

2009 - 2014

Istuntoasiakirja

A7-0157/2010

14.5.2010

MIETINTÖ

ihmisoikeuksien puolustajien hyväksi toteutettavista EU:n toimista
(2009/2199(INI))

Ulkoasiainvaliokunta

Esittelijä: Heidi Hautala

SISÄLTÖ

Sivu

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS **Error! Bookmark not defined.**

PERUSTELUT.....**Error! Bookmark not defined.**

VALIOKUNNAN LOPULLISEN ÄÄNESTYKSEN TULO**Error! Bookmark not defined.**

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

ihmisoikeuksien puolustajien hyväksi toteutettavista EU:n toimista (2009/2199(INI))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan, yleismaailmallisen ihmisoikeuksien julistuksen, kansainväliset ihmisoikeusyleissopimukset, kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen sekä taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen,
- ottaa huomioon ihmisoikeuksien puolustajia koskevan YK:n julistuksen sekä ihmisoikeuksien puolustajien tilannetta tarkastelevan YK:n erityisraportoijan toimet,
- ottaa huomioon Lissabonin sopimuksen ja erityisesti sen 3 ja 21 artiklan sekä Euroopan unionin perusoikeuskirjan,
- ottaa huomioon ihmisoikeuksia koskevat Euroopan unionin suuntaviivat ja erityisesti kesäkuussa 2004 annetut ja vuonna 2008 tarkistetut ihmisoikeuksien puolustajia koskevat Euroopan unionin suuntaviivat sekä joulukuussa 2001 annetut ja vuonna 2009 tarkistetut ihmisoikeusvuoropuhelua koskevat suuntaviivat,
- ottaa huomioon 6. syyskuuta 2007 antamansa päätöslauselman ihmisoikeusvuoropuhelujen toiminnasta ja ihmisoikeuksia koskevista kolmansien maiden kuulemisista¹,
- ottaa huomioon ihmisoikeuslausekkeet EU:n kolmansien maiden kanssa tekemissä sopimuksissa,
- ottaa huomioon demokratian ja ihmisoikeuksien maailmanlaajuisista edistämistä koskevasta rahoitusvälineestä 20. joulukuuta 2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1889/2006²,
- ottaa huomioon 25. huhtikuuta 2002 antamansa päätöslauselman komission tiedonannosta neuvostolle ja Euroopan parlamentille Euroopan unionin tehtävästä ihmisoikeuksien ja demokratisoitumisen edistämisessä kolmansissa maissa³,
- ottaa huomioon antamansa erityiset suuntaviivat Euroopan parlamentin jäsenten kolmansiin maihin suuntautuviin vierailuihin liittyvistä ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevista toimista,

¹ EUVL C 187 E, 24.7.2008, s. 214.

² EUVL L 386, 29.12.2006, s. 1.

³ EUVL C 131 E, 5.6.2003, s. 147.

- ottaa huomioon Euroopan parlamentin puheenjohtajakokouksen 15. toukokuuta 2003 antamat ja 14. kesäkuuta 2006 tarkistamat Saharov-mielipiteenvapauspalkinnon myöntämistä koskevat säännöt,
 - ottaa huomioon aikaisemmat maailman ihmisoikeustilannetta koskevat päätöslauselmansa ja erityisesti liitteet, jotka koskevat yksittäisiä tapauksia,
 - ottaa huomioon säännölliset keskustelut ja kiireelliset päätöslauselmat ihmisoikeuksien, demokratian ja oikeusvaltioperiaatteen loukkauksista,
 - ottaa huomioon Euroopan neuvoston ministerikomitean 6. helmikuuta 2008 antaman julkilausuman Euroopan neuvoston toimista ihmisoikeuksien puolustajien suojelun parantamiseksi ja näiden toiminnan edistämiseksi,
 - ottaa huomioon Euroopan neuvoston parlamentaarisen edustajakokouksen 24. helmikuuta 2009 antaman päätöslauselman ihmisoikeuksien puolustajien tilanteesta Euroopan neuvoston jäsenvaltioissa¹,
 - ottaa huomioon Euroopan neuvoston ministerikomitean 10. lokakuuta 2007 antaman suosituksen kansalaisjärjestöjen oikeudellisesta asemasta Euroopassa²,
 - ottaa huomioon alueelliset ihmisoikeuksia koskevat asiakirjat, erityisesti Euroopan ihmisoikeussopimuksen, Afrikan ihmisoikeuksien ja kansojen oikeuksien peruskirjan, Afrikan ihmisoikeuksien ja kansojen oikeuksien toimikunnan (ACHPR) ihmisoikeuksien puolustajista antamat päätöslauselmat, Amerikan ihmisoikeussopimuksen ja arabimaiden ihmisoikeuksien peruskirjan,
 - ottaa huomioon yhteisön viisumisäännöstön laatimisesta 13. heinäkuuta 2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 810/2009³,
 - ottaa huomioon uhkausten kohteeksi joutuneiden ihmisoikeuksien puolustajien suojele- ja vastaanotto-ohjelmat, joita toteutetaan joissakin EU:n jäsenvaltioissa,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 48 artiklan,
 - ottaa huomioon ulkoasiainvaliokunnan mietinnön (A7-0157/2010),
- A. ottaa huomioon, että YK:n peruskirjan mukaan jokaisen jäsenvaltion velvollisuus on edistää ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittamista ja noudattamista koko maailmassa,
- B. ottaa huomioon, että vuonna 1998 annetun YK:n julistuksen mukaan ilmaisua "ihmisoikeuksien puolustaja" käytetään ihmisistä, jotka toimivat yksin tai muiden kanssa edistääkseen tai suojellakseen ihmisoikeuksia rauhanomaisin keinoin,

¹ RES/1660(2009).

² CM/Rec(2007)14.

³ EUVL L 243, 15.9.2009, s. 1.

- C. ottaa huomioon, että ihmisoikeuksien puolustajat kaikkialla maailmassa ovat tärkeitä toimijoita perusluonteisten ihmisoikeuksien suojelemisen ja edistämisen kannalta ja että nämä toimivat usein oman henkensä uhalla; ottaa huomioon, että ihmisoikeuksien puolustajat ovat myös avainasemassa demokraattisten periaatteiden lujittamisessa kotimaassaan, he noudattavat työssään puolueettomuutta ja avoimuutta ja saavuttavat uskottavuuden tarkalla raportoinnilla ja muodostavat siten inhimillisen lenkin demokratian ja ihmisoikeuksien kunnioittamisen välillä,
- D. toteaa, että ihmisoikeuksien puolustajien tukeminen on jo pitkään ollut vakiintunut osa Euroopan unionin ulkosuhteisiin kuuluvaa ihmisoikeuspolitiikkaa; ottaa kuitenkin huomioon, että EU:n antama tuki vaihtelee sen mukaan, mistä valtioista on kyse,
- E. ottaa huomioon, että EU pyrkii erityisesti vahvistamaan ihmisoikeuksien suojelua Lissabonin sopimuksessa määrätyllä tavalla EU:n liittymisellä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehtyyn yleissopimukseen,
- F. ottaa huomioon, että Euroopan parlamentilla on tärkeä rooli ihmisoikeuksien ja demokratian edistämässä sekä niiden puolustajien suojelussa kolmansissa maissa vierailevien valtuuskuntien, kuulemisten, päätöslauselmien, kirjeiden ja erityisesti Saharov-palkinnon sekä maailman ihmisoikeuksista laatimiensa mietintöjen ansiosta,
- G. ottaa huomioon, että EU koordinoi myös yhä enemmän toimiaan muiden alueellisten ja kansainvälisten mekanismien kanssa, joita on luotu Afrikkaan, Eurooppaan ja Amerikkaan, jotta voidaan tiiviisti seurata ihmisoikeuksien puolustajien tilannetta, ja kannustaa valtioita varmistamaan näiden työlle suotuisa toimintaympäristö kansainvälisten ja alueellisten ihmisoikeusvelvoitteiden mukaisesti,
- H. katsoo, että EU:n uskottavuus maailman ihmisoikeuksien puolustajien suojelussa on kiinteässä yhteydessä EU:n sisäiseen ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittamiseen,
- I. ottaa huomioon, että ihmisoikeuksien puolustajat joutuvat itse ihmisoikeusloukkausten kohteeksi työssään, että näihin loukkauksiin kuuluu tappoja, tappouhkauksia, sieppaamisia, mielivaltaisia pidättämisistä sekä muita häirintä- ja pelottelutoimia, esimerkiksi parjauskampanjoita, ja että myös ihmisoikeuksien puolustajien perheenjäsenet (myös heidän lapsensa) ja sukulaiset voivat joutua tällaisten loukkausten uhreiksi, millä yritetään saada ihmisoikeuksien puolustajat luopumaan toiminnastaan; ottaa huomioon, että ihmisoikeuksien edistämistoimet kärsivät useilla alueilla toiminnan rajoittamisesta ja vainosta, joka kohdistuu ihmisoikeuksien puolustajiin,
- J. katsoo, että yksittäisten ihmisoikeuksien puolustajien suojeleminen edellyttää EU:n ihmisoikeuspolitiikan yleistä vahvistamista,
- K. katsoo, että naispuoliset ihmisoikeuksien puolustajat ovat erityisesti vaarassa ja että muihin ihmisoikeuksien puolustajien ryhmiin, jotka ovat toimintansa vuoksi erityisen alttiita hyökkäyksille ja ihmisoikeusloukkauksille, kuuluvat ne, jotka työskentelevät kansalaisoikeuksien ja poliittisten oikeuksien edistämiseksi ja erityisesti sananvapauden

sekä ajatuksen-, omantunnon- ja uskonnonvapauden puolustamiseksi, uskonnollisten vähemmistöjen oikeudet mukaan luettuna, ja taloudellisten, sosiaalisten ja sivistyksellisten oikeuksien ja erityisesti kollektiivisten oikeuksien, kuten oikeus ravintoon ja luonnonvarojen saanti, edistämiseksi (myös ammattiyhdistysten edustajat) sekä vähemmistöjen, yhteisöjen, lasten, alkuperäiskansojen, homoseksuaalien, biseksuaalien ja transseksuaalien oikeuksien edistämiseksi, samoin kuin ne, jotka taistelevat korrup tiota vastaan,

- L. ottaa huomioon, että ihmisoikeuksien puolustajien vainoamiseen käytetään yhä kehittyneempiä menetelmiä, joihin kuuluu uuden tekniikan lisäksi kansalaisjärjestöjen toimintaa rajoittavaa lainsäädäntöä ja hallinnollisia esteitä, jotka rajoittavat tuntuvasti riippumattoman kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksia; painottaa tässä yhteydessä, että jotkut hallitukset estävät ihmisoikeuksien puolustajia rekisteröimästä virallisesti järjestöjään ja syyttävät sitten heitä lainvastaisesta yhdistymisvapauden harjoittamisesta,
- M. katsoo, että kyseisillä toimilla rikotaan selvästi kansainvälistä ihmisoikeuslainsäädäntöä ja monia yleismaailmallisesti tunnustettuja perusvapauksia,
- N. ottaa huomioon, että ihmisoikeuksien puolustajien toimintaa myös rajoitetaan ja toisinaan suoraan estetään "turvallisuustoimiksi" kuvatuilla toimilla, lainsäädännöllä ja menettelyillä, joihin liittyy usein leimaamista ja terrorismisyytöksiä,
- O. ottaa huomioon, että ihmisoikeuksien puolustajien järjestöjen ja kokousten erityisinä vaikeuksina ovat edelleen kalusteiden takavarikointi, tilojen sulkeminen, huomattavien sakkojen määrääminen sekä pankkitilien pikkutarkka ja subjektiivinen valvonta,
- P. katsoo, että kauppasopimukset, joihin sisältyy ihmisoikeuslauseke, voivat tarjota EU:lle keinon vaatia ihmisoikeuksien kunnioittamista kaupan ehtona,
 - 1. osoittaa kunnioitusta korvaamattomalle työlle, jota ihmisoikeuksien puolustajat tekevät ihmisoikeuksien, oikeusvaltioperiaatteen ja demokratian suojelemisen ja edistämisen sekä konfliktien ehkäisyn hyväksi oman turvallisuutensa sekä perheensä ja vanhempiensa turvallisuuden uhalla; on tyytyväinen siihen, että YK:n julistuksessa vuodelta 1998 ei anneta tiukkaa määritelmää ihmisoikeuksien puolustajista, ja kehottaa neuvostoa ja komissiota tukemaan voimakkaasti kyseistä lähestymistapaa;
 - 2. kehottaa EU:ta panemaan entistä tehokkaammin täytäntöön olemassa olevat välineet ja mekanismit ihmisoikeuksien puolustajien suojelemiseksi johdonmukaisesti ja järjestelmällisesti EU:ssa; suosittaa, että EU:n ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja kehittää tätä koskevia toimenpiteitä ja entistä tehokkaamman ja tuloshakuisen menetelmän, joka sisältää olemassa olevien ihmisoikeusvuoropuhelujen ja -toimien arvioinnit;
 - 3. kehottaa EU:ta ja sen jäsenvaltioita ilmaisemaan poliittisen tahtonsa tukea ihmisoikeuksien puolustajien toimintaa ja käyttämään näin entistä tehokkaammin kaikkia olemassa olevia välineitä ja luomaan uusia täydentäviä mekanismeja heidän työnsä tukemiseksi ja edistämiseksi sellaisen aidon osallistavan strategian avulla, jolla

myötävaikutetaan sellaisen toimintaympäristön luomiseen ihmisoikeuksien puolustajille, jossa nämä voivat toteuttaa tehtävänsä ja nauttia suojelua; painottaa, että tämän strategian on oltava osa politiikkaa, jolla pyritään ihmisoikeuksien puolustajia vastaan suunnattujen hyökkäysten ja uhkausten ehkäisemiseen ja niiltä suojeluun kiireellisten ja kauaskantoisten toimien avulla;

Lissabonin sopimuksen mukainen toimielinten vahvistaminen ja uudistaminen

4. muistuttaa, että Lissabonin sopimuksessa ja erityisesti sen 3 ja 21 artiklassa korostetaan ihmisoikeuksien edistämistä ja suojelua unionin ulkoisen toiminnan keskeisinä näkökohtina; painottaa, että on huolehdittava ensisijaisesti siitä, että ihmisoikeuksien edistäminen perusarvona ja unionin ulkopolitiikan tavoitteena tulee otetuksi asianmukaisesti huomioon Euroopan ulkosuhdehallinnon ja sen rakenteen luomisessa myös siten, että siihen osoitetaan riittävästi henkilöresursseja; kehottaa tästä syystä luomaan Euroopan ulkosuhdehallintoon yhteyspisteen, joka on erityisesti vastuussa ihmisoikeuksien puolustajista;
5. korostaa, että EU:n ulkomaanedustustot eivät toistaiseksi ole panneet ihmisoikeuksien puolustajia koskevia suuntaviivoja asianmukaisesti täytäntöön, ja kehottaa komissiota tekemään perusteellisen analyysin sen varmistamiseksi, että asia käsitellään; toteaa tässä yhteydessä, että Lissabonin sopimuksen hyväksymisen myötä kolmansissa maissa toimivilla komission lähetystöillä on nyt velvollisuus hyödyntää kaikkia uusia mahdollisuuksia mutta niille annetaan myös lisävastuu korjata paremmin tämä epäkohta, kun niistä tulee unionin edustustoja ja koska niillä on entistä tärkeämpi rooli EU:n edustamisessa ja ihmisoikeuspolitiikan täytäntöönpanossa; pyytää uudelleen, että näihin tehtäviin nimitetään kussakin maassa järjestelmällisesti erittäin päteviä virkamiehiä, joiden erityisenä vastuualueena ovat ihmisoikeudet ja demokratiakehitys, ja että ihmisoikeuksien puolustajia koskevat suuntaviivat ja parhaiden käytäntöjen kehittäminen sekä niiden täytäntöönpano sisällytetään EU:n ulkomaanedustustojen henkilöstön koulutusohjelmiin, toimenkuvaan ja henkilöstöarviointiin;
6. korostaa ihmisoikeuslausekkeiden merkitystä EU:n ja kolmansien maiden välisissä kumppanuuksissa sekä kauppasopimuksissa ja -politiikassa;
7. toivoo, että EU:n ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan / komission varapuheenjohtajan nimittäminen ja yhteisen ulkosuhdehallinnon luominen edistäisivät huomattavasti EU:n ihmisoikeusalan toimien johdonmukaisuutta ja tehokkuutta, ja suosittaa painokkaasti, että korkea edustaja / varapuheenjohtaja institutionalisoi paikallisten strategioiden kehittämisen ja säännöllisen arvioinnin tiiviissä yhteistyössä paikallisen riippumattoman kansalaisyhteiskunnan kanssa, jotta ihmisoikeuksien puolustajia koskevien EU:n suuntaviivojen mukaiset suojelutoimet voidaan tosiasiallisesti toteuttaa;
8. katsoo, että on välttämätöntä parantaa ja pitää järjestelmällisesti yllä yhteyksiä riippumattomaan kansalaisyhteiskuntaan sekä helpottaa ihmisoikeuksien puolustajien pääsyä EU:n lähetystöihin ja ulkomaanedustustoihin itse paikalla; panee tässä yhteydessä tyytyväisenä merkille puheenjohtajavaltio Espanjan pyynnön nimittää ihmisoikeuksien puolustajille yhteinen paikallinen EU:n ulkomaanedustustojen yhteyshenkilö, jonka

vastuulla on koordinoita unionin toimia edistämällä ihmisoikeusloukkauksia koskevien tietojen parempaa saatavuutta sekä yhteistyötä kansalaisyhteiskunnan kanssa varmistaen samalla avoimuuden tavassa, jolla nämä hoitavat tehtäviään, ja mahdollisuuden nopeaan toimintaan joustavasti hätätilanteessa; pyytää, että Euroopan parlamentille tiedotetaan näistä nimityksistä;

EU:n johdonmukaisempi ja järjestelmällisempi ihmisoikeuspolitiikka

9. on huolestunut siitä, ettei ihmisoikeuksien puolustajia koskevia EU:n suuntaviivoja ole pantu täytäntöön; vaatii, että EU:n edustustot panevat asianmukaisesti ja kokonaisuudessaan täytäntöön nämä suuntaviivat ja että pyritään entistä tarmokkaammin siihen, että kaikki edustustot laativat tai tarkistavat jo olemassa olevat paikalliset täytäntöönpanostrategiat vuoden 2010 loppuun mennessä; pyytää toimittamaan paikallisstrategioiden luettelon Euroopan parlamentille ja julkaisemaan sen unionin vuosittaisessa ihmisoikeusraportissa;
10. kehottaa neuvostoa, komissiota ja EU:n edustustoja toimimaan aktiivisesti sen hyväksi, että ihmisoikeuksien puolustajat ja heidän järjestönsä osallistuvat paikallisstrategioiden laatimiseen, seurantaan ja arviointiin, koska tämä vaikuttaa strategioiden todelliseen arvoon;
11. katsoo, että EU:n suuntaviivojen mukaisella ihmisoikeuksien puolustajien ja diplomaattien välisten, vähintäänkin vuosittaisten kokousten järjestämisellä voidaan selvästi myötävaikuttaa toiminnan käynnistämiseen, ja kannustaa entistä säännöllisempiin ja järjestelmällisempiin kokouksiin tulevaisuudessa; pyytää varmistamaan, että maassa aktiivisesti toimivat ihmisoikeuksien puolustajat moninaisuudessaan ja alueilta peräisin olevat ihmisoikeuksien puolustajat osallistuvat näihin kokouksiin;
12. pyytää näin ollen EU:n ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkeaa edustajaa harkitsemaan mahdollisuutta järjestää ihmisoikeuksien puolustajien kansainvälinen kokous, johon osallistuisivat YK:n asianomaiset elimet, alueellisten ihmisoikeussopimusten sihteeristöt sekä kansainväliset ja alueelliset kansalaisjärjestöt, jotta lisättäisiin ihmisoikeuksien puolustajien suojaa ja edistettäisiin ihmisoikeuksia kaikkialla maailmassa;
13. korostaa sukupuolinäkökulman huomioon ottamista suuntaviivojen täytäntöönpanossa siten, että toteutetaan kohdennettuja toimia naispuolisten ihmisoikeuksien puolustajien ja muiden erityisen haavoittuvien ryhmien hyväksi, muun muassa toimittajien ja niiden ihmisoikeuksien puolustajien hyväksi, jotka työskentelevät taloudellisten, sosiaalisten ja sivistyksellisten oikeuksien, lasten oikeuksien, vähemmistöjen – etenkin uskonnollisten vähemmistöjen ja kielivähemmistöjen – oikeuksien, alkuperäiskansojen oikeuksien sekä homoseksuaalien, biseksuaalien ja transseksuaalien oikeuksien edistämiseksi;
14. korostaa sananvapauden merkitystä sekä sähköisten ja painettujen tiedotusvälineiden roolia ihmisoikeuksien puolustajia tukevana tekijöinä;

15. katsoo, että uuden tekniikan kehitystyön tuloksia ja niiden vaikutusta ihmisoikeuksien puolustajiin on arvioitava ja tulokset on otettava huomioon olemassa olevissa EU:n ohjelmissa, jotka koskevat ihmisoikeuksia ja ihmisoikeuksien puolustajia;
16. on sitä mieltä, että ihmisoikeuksien puolustajia koskevien EU:n suuntaviivojen täytäntöönpanoa varten laadittujen paikallisstrategioiden tärkeiden näkökohtien olisi heijastuttava maakohtaisissa strategia-asiakirjoissa ja maaohjelmissa, Euroopan naapuruuspolitiikan (ENP) toimintasuunnitelmissa sekä demokratiaa ja ihmisoikeuksia koskevan eurooppalaisen rahoitusvälineen vuosittaisissa toimintaohjelmissa ja vakautusvälineessä;
17. toistaa, että ihmisoikeuksien puolustajien tukeminen, suojeleminen ja turvallisuus on Lissabonin sopimuksen myötä asetettava ensisijaiseksi tavoitteeksi EU:n ja kolmansien maiden suhteissa ja sisällytettävä unionin ulkopolitiikan kaikkiin osa-alueisiin ja välineisiin kaikilla tasoilla, jotta voidaan lisätä ihmisoikeuksien puolustajille osoitetun EU:n tuen johdonmukaisuutta, vaikuttavuutta ja uskottavuutta; katsoo, että ihmisoikeuksien ja demokratian edistämistä koskevien erityisten maakohtaisten strategioiden laatiminen, tehokas täytäntöönpano ja säännöllinen seuranta voisivat myötävaikuttaa merkittävästi tämän kohdennetun tavoitteen saavuttamiseen;
18. katsoo, että kolmansissa maissa ihmisoikeuksien puolustajia pystytään suojelemaan paremmin tehostamalla EU:n ihmisoikeusvuoropuheluja; tähdentää, että ihmisoikeuksien puolustajien tilanne on tuotava järjestelmällisesti esiin kaikissa kolmansien maiden kanssa käytävissä poliittisissa ja ihmisoikeusvuoropuheluissa ja kauppaneuvotteluissa samoin kuin yleisemmin yhdistymisvapauden tilanne ja sen kehittäminen kansallisessa lainsäädännössä, säännöksissä ja käytännöissä, ja että kumppaneita on muistutettava, että valtiot ovat vastuussa siitä, että niiden kansallisiin lainsäädäntöihin sisällytetään kaikki ihmisoikeuksien puolustajia koskevan YK:n julistuksen mukaiset velvoitteet ja oikeudet, myös kokoontumis- ja yhdistymisvapaus, oikeus vastaanottaa kotimaista ja ulkomaista rahoitusta avoimesti ja kunnioittaen itsenäistä päätösvaltaa sekä sananvapaus, joka on ihmisoikeuksien puolustajien työn kannalta olennainen oikeus; korostaa, että kumppanuusmaita olisi myös muistutettava niiden velvollisuudesta ja vastuusta suojelella ihmisoikeuksien puolustajia ja edistää heidän ja heidän työnsä kunnioittamista luomalla suotuisat edellytykset ihmisoikeuksien puolustamiselle sekä niiden toteutumisen seurannalle ja niistä raportoinnille;
19. katsoo, että kotimaisen ja ulkomaisen rahoituksen vastaanottamisen osalta on sovellettava erityisiä, periaatteessa suuntaa-antavia ja ohjeellisia kriteerejä avoimuuden ja valvonnan lisäämiseksi; katsoo, että suuntaa-antavista kriteereistä voidaan ottaa huomioon ihmisoikeuksien puolustajien järjestön luonne, osallistujien määrä, taloudellisen tuen tarpeen kiireellisyys, ihmisoikeuksien puolustamista koskevan toimintasuunnitelman analyysi ja paikallisyhteisön tarpeet; kehottaa toteuttamaan toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että huomioon otetaan myös muut ihmisoikeuksien puolustajien esittämät kriteerit, jos ne katsotaan olennaisiksi heidän työnsä toteuttamiselle;
20. muistuttaa, että Euroopan parlamentin valtuuskunnat voisivat parlamentin suhteista kolmansiin maihin vastaavina eliminä toimia entistä ponnekkaammin ihmisoikeuksien puolustajien auttamiseksi, jos noudatetaan erityisiä suuntaviivoja, jotka koskevat

Euroopan parlamentin jäsenten ihmisoikeuksia ja demokratiaa tukevia toimia näiden kolmansiin maihin suuntautuvilla vierailuilla;

21. vaatii Euroopan parlamentille lisää painoarvoa EU:n ja kolmansien maiden välisissä ihmisoikeusvuoropuheluissa;
22. ehdottaa, että niistä kolmansista maista, jotka ryhtyvät kauppasuhteisiin EU:n kanssa, tehdään "ihmisoikeusarviointi";
23. kehottaa ottamaan liike-elämän mukaan ihmisoikeusvuoropuheluihin;
24. harkitsee tarvetta yhdenmukaiseen, koordinoituun EU:n lähestymistapaan ja jäsenvaltioiden täydentäviin tehtäviin ihmisoikeuksien puolustajien suojelussa;
25. tuomitsee monissa maissa vallitsevan ilmapiirin, joka sallii ihmisoikeuksien puolustajiin kohdistuneiden loukkausten rankaisematta jättämisen; kehottaa neuvostoa ja komissiota ottamaan tämän asian käsiteltäväksi kahdenvälisissä yhteyksissään ja vaatii kaikkia valtioita varmistamaan, että loukkauksista epäillyt saatetaan asemastaan tai tehtävästään riippumatta oikeuden eteen riippumattomien ja tehokkaiden kurinpito- ja rikosoikeudellisten menettelyjen avulla, ottaen aina huomioon mahdollisuuden vedota lopulta Euroopan ihmisoikeustuomioistuimeen, kun valtion kansalliset oikeusasteet on käyty läpi;
26. korostaa tarvetta varmistaa, että kansallista ja yleistä turvallisuutta tai terrorismin torjuntaa ei käytetä mielivaltaisesti verukkeena ihmisoikeuksien puolustajia vastaan;
27. huomauttaa, että parlamenttien jäsenillä on myös tärkeä rooli sen varmistamisessa, että ihmisoikeuksien puolustajia ja heidän toimintaansa mahdollisesti koskeva kansallinen lainsäädäntö saatetaan kansainvälisesti tunnustettujen ihmisoikeusnormien mukaiseksi; pitää siksi tärkeänä, että Euroopan parlamentin jäsenet käsittelevät näitä kysymyksiä järjestelmällisesti kahden- ja monenvälisissä tapaamisissaan paikallisten asiantuntijoiden ja muiden parlamenttien jäsenten kanssa niiden erityisten suuntaviivojen mukaisesti, jotka koskevat Euroopan parlamentin jäsenten ihmisoikeuksia ja demokratiaa koskevia toimia näiden kolmansiin maihin suuntautuvilla vierailuilla;
28. pitää tärkeänä, että riippumaton kansalaisyhteiskunta osallistuu täysipainoisesti kaikkien ihmisoikeusvuoropuhelujen valmisteluun joko kansalaisyhteiskunnan seminaarien tai muiden keinojen avulla; katsoo, että kansalaisyhteiskunnan seminaarien ja virallisen vuoropuhelun välistä sidettä on vahvistettava julkaisemalla annetut suositukset sekä tehostamalla toteutuneen vuoropuhelun jatkotoimia ja tiedotusta kansalaisyhteiskunnalle; pitää edelleen tärkeänä yksittäisten tapausten esiin ottamista vuoropuheluissa ja katsoo, että nimiluettelojen julkistaminen tehostaisi EU:n toimien vaikutusta ja kiinnittäisi kansalaisten huomiota näihin tapauksiin edellyttäen, että julkistaminen ei vaaranna ihmisoikeuksien puolustajia; korostaa, että on tärkeää tehdä yhteistyötä muiden ihmisoikeuksien puolustajien ja kansalaisyhteiskunnan kanssa tällaisten riskien arvioinnissa;

29. katsoo, että demokratiaa ja ihmisoikeuksia koskevaa eurooppalaista rahoitusvälinettä, jonka avulla on jo kyetty tukemaan ja edistämään ihmisoikeuksien kunnioittamista sekä lujittamaan oikeusvaltioperiaatetta, olisi käytettävä edelleen ihmisoikeuksien puolustajien suoraan tukemiseen, jotta voidaan vastata heidän lyhyen ja pitkän aikavälin tarpeisiinsa, sekä erityisen haavoittuvien väestöryhmien ja syrjäisillä ja vähän huomiota osakseen saavilla seuduilla asuvien ihmisoikeuksien puolustajien auttamiseen;
30. kehottaa neuvostoa ja korkeaa edustajaa järjestelmällisesti arvostelemaan ja nuhtelemaan kansainvälisiä yrityksiä, kun nämä myyvät sortohallituksille valvontatekniikkaa ja helpottavat siten ihmisoikeuksien puolustajien vainoamista ja pidätyksiä;

Avoimuus ja näkyvyys turvallisuutta lisäävinä tekijöinä

31. kehottaa neuvostoa ja komissiota lisäämään kohdennettujen toimien avulla ihmisoikeuksien puolustajien, Euroopan ulkosuhdehallinnon, EU:n jäsenvaltioiden suurlähetystöjen ja ulkoministeriöiden keskuudessa tietoisuutta suuntaviivojen olemassaolosta, jotta niitä kannatettaisiin ja sovellettaisiin kaikilta osin; katsoo, että suuntaviivoissa edellytetty vuosittaisten kokousten järjestäminen tarjoaisi ihmisoikeuksien puolustajille merkittävää tukea ja parantaisi myös EU:n toiminnan uskottavuutta ja näkyvyyttä ja osoittaisi tällä tavoin selvästi, miten tärkeää ihmisoikeuksien suojeleminen on EU:lle;
32. painottaa, että antamalla julkista tunnustusta ihmisoikeuksien puolustajille ja heidän työnsä näkyvästi esille voidaan myös helpottaa ihmisoikeuksien puolustajien suojeleminen vaikeissa olosuhteissa, koska mahdolliset rikoksetekijät voivat jättää tekonsa tekemättä tietäessään, ettei niitä voi tehdä huomaamatta; kehottaa EU:n jäsenvaltioita ja EU:n edustustoja julkistamaan mahdollisuuksien mukaan kuhunkin yksittäiseen tapaukseen liittyvät menettelyt ja muut toimet ja aina niin, että asianomaista ihmisoikeuksien puolustajaa ja hänen perhettään kuullaan; kehottaa EU:n ulkomaanedustustoja antamaan kyseisten suuntaviivojen mukaisesti ihmisoikeuksien puolustajille ja/tai heidän perheilleen sekä kansalaisjärjestöille, jotka ilmoittivat EU:lle tietystä tapauksesta, järjestelmällisesti tietoja kaikista heidän hyväkseen toteutetuista toimituksista, kuten suuntaviivoissa esitetään;
33. kehottaa EU:n ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkeaa edustajaa ja kaikkia ulkosuhteista vastaavia komission jäseniä tapaamaan järjestelmällisesti ihmisoikeuksien puolustajia kolmansiin maihin suuntautuvilla virallisilla vierailuillaan ja korostaa, että ihmisoikeuksien puolustajien tukemisen olisi ehdottomasti kuuluttava EU:n erityisedustajien tehtäviin; painottaa, että niin korkea edustaja kuin erityisedustajat ovat velvollisia raportoimaan Euroopan parlamentille tätä asiaa koskevista toimituksista;
34. painottaa, että on aktiivisesti tuettava ja laadittava ehdotuksia siitä, miten joulukuussa 2008 Saharov-palkinnon 20-vuotispäivän yhteydessä käynnistettyä Saharov-palkinnon verkostoa voitaisiin käyttää ihmisoikeuksien puolustajien kestävään tukemiseen ja miten palkinnonsaajien mahdollista panosta voitaisiin hyödyntää Euroopan parlamentin eri toimissa tämän tavoitteen saavuttamiseksi; toistaa olevansa huolestunut tiettyihin Saharov-palkinnon saajiin kohdistuneiden ihmisoikeusloukkauksien vuoksi;

Ihmisoikeuksien puolustajien hyväksi toteutettavien toimien parempi koordinointi ja tuloshakuisuus

35. katsoo, että EU:n olisi luotava ihmisoikeuksien puolustajien hyväksi toteutettavia toimia koskeva kattava suunnitelma, jotta sen politiikan uskottavuus ja tehokkuus paranisivat EU:n jäsenvaltioissa ja kolmansissa maissa, ja että sen olisi samalla toteutettava toimia ihmisoikeuksien puolustajien toiminnan tukemiseksi sekä ennaltaehkäisy- ja suojelutoimia ottaen huomioon ihmisoikeuksien puolustajien lyhyen ja pitkän aikavälin tarpeet; korostaa, että demokratiaa ja ihmisoikeuksia koskevaa eurooppalaista rahoitusvälinettä koskevan tarkistetun strategian ja ihmisoikeuksien puolustajia koskevien EU:n suuntaviivojen olisi heijastettava tätä lähestymistapaa;
36. katsoo, että EU:n on selvästi osoitettava ja määrättävä asianmukaiset seuraamukset kolmansille maille, jotka syyllistyvät vakaviin ihmisoikeusloukkauksiin; toistaa jälleen pyyntönsä komissiolle ja neuvostolle ja etenkin varapuheenjohtajalle / korkealle edustajalle siitä, että kansainvälisten sopimusten ihmisoikeuslauseketta sovelletaan käytännössä ja että luodaan todellinen lausekkeen täytäntöönpanojärjestelmä Cotonoun sopimusten 8, 9 ja 96 artiklan hengessä;
37. katsoo, että tuloshakuisemman toiminnan kehittämistä varten EU:n ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan olisi säännöllisesti arvioitava ihmisoikeuksien puolustajia koskevien suuntaviivojen täytäntöönpanoa kolmansissa maissa toimivissa EU:n edustustoissa, tehostettava ja seurattava tiiviisti toimintaa ensisijaisesti niissä maissa, joissa täytäntöönpano on osoittautunut erityisen heikoksi, ja annettava niille suosituksia;
38. kehottaa neuvostoa päästämään EU:hun entistä helpommin sellaisia ihmisoikeuksien puolustajia, jotka eivät voi enää jäädä kotimaahansa; kehottaa neuvostoa ja komissiota valmistelemaan ja panemaan täytäntöön erityistoimia, joilla helpotetaan kyseisten ihmisoikeuksien puolustajien pääsyä EU:hun;
39. muistuttaa tarpeesta ratkaista johdonmukaisen suojelu- ja turvapaikkastrategian puute panemalla järjestelmällisesti täytäntöön hätätoimenpiteitä ja -aloitteita lyhyellä ja pitkällä aikavälillä; pyytää korkeaa edustajaa raportoimaan Euroopan parlamentille toteutetuista toimenpiteistä vuoden 2010 loppuun mennessä;
40. toistaa pyyntönsä, että jäsenvaltiot pyrkisivät ensisijaisesti laatimaan koordinoitun suunnitelman hätäviisumien myöntämisestä ihmisoikeuksien puolustajille ja heidän perheilleen; toteaa, että Espanjan ja Irlannin asiaa koskevat erityisjärjestelyt voisivat toimia esimerkkinä; uskoo vakaasti, että jos EU:n uusille edustustoille annetaan valta antaa jäsenvaltioille suosituksia hätäviisumien myöntämisestä, se olisi unionin ihmisoikeuspolitiikalle merkittävä edistysaskel; katsoo, että selkeä viittaus tähän mahdollisuuteen tulevassa käsikirjassa viisumihakemusten käsittelyä ja myönnettyjen viisumien muuttamista varten voisi helpottaa suuresti tästä asiasta yhteisymmärryksen pääsyä, kuten Euroopan parlamentti totesi edellä mainitun toimenpiteen oikeudellisen tarkastelun yhteydessä;

41. kehottaa vaatimaan, että 27 jäsenvaltiota menettelevät samoin viisumien myöntämisestä ihmisoikeuksien puolustajille;
42. tähdentää, että hätäviisumeihin on liityttävä toimenpiteitä ihmisoikeuksien puolustajien tilapäiseen suojeluun ja vastaanottoon Euroopassa mahdollisesti taloudellisten resurssien ja asuntojen avulla sekä liitännäisohjelmia (ihmisoikeustoimet, luennot Euroopan yliopistoissa, kielikurssit jne.); panee tyytyväisenä merkille edellisen puheenjohtajavaltion Tšekin edistämän aloitteen "turvapaikkakaupungeista" ja Espanjan hallituksen vuodesta 2008 toteuttaman suojelu- ja vastaanotto-ohjelman ja pyytää varapuheenjohtajaa / korkeaa edustajaa viimeistelemään sen Euroopan ulkosuhdehallinnon puitteissa vuoden 2010 loppuun mennessä, jotta sitä voitaisiin soveltaa vuonna 2011, kuitenkin siten, että muilta kaupungeilta ei poisteta vastuuta asiasta; pyytää siksi korkeaa edustajaa esittämään Euroopan parlamentille käsikirjan "turvapaikkakaupunkien" perustamisesta sekä puiteehdotuksen tällaisten kaupunkien välisen verkostoitumisen tukemisesta; kehottaa tukemaan edelleen muita tätä asiaa koskevia aloitteita;
43. korostaa lisäksi, että jos ihmisoikeuksien puolustajien henki tai fyysinen tai henkinen terveys ovat vaarassa, jäsenvaltioiden ja EU:n edustustojen olisi tuettava ja luotava myös muita suojeluvälineitä ja kiireellisiä avustusmekanismeja; katsoo, että tämä olisi tehtävä läheisessä yhteistyössä paikallisten ihmisoikeuksien puolustajien ja kansalaisyhteiskunnan kanssa;
44. on tyytyväinen olemassa olevien eurooppalaisten ja kansainvälisten suojelumekanismien nykyiseen yhteistoimintaan mutta katsoo, että sitä voitaisiin vielä vahvistaa järjestelmällisen tiedon- ja strategianvaihdon avulla, jotta mekanismit täydentäisivät paremmin toisiaan, olipa sitten kyse hätätapauksia koskevasta tiedonvaihdosta tai pitkän aikavälin tukitoimien koordinoinnista, esimerkiksi käyttämällä kaikkien virallisten sidosryhmien käytettävissä olevaa turvallista verkkofoorumia; panee näin ollen tyytyväisenä merkille Euroopan neuvoston järjestämät vuosittaiset kokoukset sekä ihmisoikeuksien puolustajien suojelun tarkkailuelimen järjestämät vuosittaiset mekanismien väliset kokoukset, kansainvälisen ihmisoikeusliiton (FIDH) ja kidutuksen vastaisen maailmanjärjestön yhteisen ohjelman, joiden päämääränä on ihmisoikeuksien puolustajien suojelua koskevien kansainvälisten ja alueellisten mekanismien ja instituutioiden yhteistoiminnan vahvistaminen; pyytää Euroopan ihmisoikeuksien puolustajia käsitteleviä työryhmiä selvittämään neuvoston ihmisoikeustyöryhmän ja Euroopan neuvoston ihmisoikeusvaltuutetun aloitteen yhteydessä yhteistyön tiivistämisen mahdollisuutta;
45. kehottaa EU:n toimielimiä luomaan ihmisoikeuksien puolustajia koskevan toimielinten välisen yhteistyömekanismiin Lissabonin sopimuksen täytäntöönpanon yhteydessä; katsoo, että sellaisen mekanismin luomista voitaisiin helpottaa perustamalla kaikkiin EU:n toimielimiin ja elimiin ihmisoikeuksien puolustajien yhteyspisteitä, jotka toimisivat tiiviissä yhteistyössä unionin ulkomaanedustustoissa ja lähetystöissä työskentelevien ihmisoikeuksia ja demokratiaa edistävien henkilöiden kanssa;
46. pyytää neuvostoa ja komissiota selvittämään, onko mahdollista luoda EU:n toimielinten keskinäinen varoitusjärjestelmä tai muita suojelumekanismeja;

47. uskoo, että tiedonvaihto helpottuisi siten, että luodaan erityisiä tietokantoja tai "lokikirjoja" toteutettujen toimien ja erityisesti yksittäisiä henkilöitä koskevien toimien seurantaan varten niin, että täysi luottamuksellisuus taataan;
48. kehottaa komissiota seuraamaan ja valvomaan säännöllisesti ihmisoikeuksien puolustajia koskevien EU:n suuntaviivojen lyhyen ja pitkän aikavälin täytäntöönpanoa ja raportoimaan siitä Euroopan parlamentin ihmisoikeuksien alivaliokunnalle;
49. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle sekä EU:n jäsenvaltioille.

PERUSTELUT

Johdanto

Ihmisoikeuksien puolustajat kaikkialla maailmassa ovat tärkeitä toimijoita perusihmisoikeuksien suojelemisessa ja edistämisessä päivittäin ja usein oman henkensä uhallla. Ihmisoikeuksien puolustajat ovat myös tärkeitä muutoksen tekijöitä sekä avainhenkilöitä kotimaidensa demokratisoitumisprosesseissa ja muodostavat siten inhimillisen lenkin demokratian ja ihmisoikeuksien kunnioittamisen välillä. Ihmisoikeuksien puolustajien tukeminen on myös pitkään ollut vakiintunut osa Euroopan unionin ulkosuhteisiin kuuluvaa ihmisoikeuspolitiikkaa.

Nyt on aika katsoa tarkemmin ihmisoikeuksien puolustajien hyväksi toteutettavia EU:n toimia, arvioida olemassa olevia mekanismeja ja ehdottaa jatkotoimia, jotta voidaan vahvistaa ihmisoikeuksien puolustajien työtä osallistavan strategian avulla ja varmistaa heidän suojelunsa sekä kiireellisten että pitkän aikavälin toimien avulla.

Ketkä voivat olla ihmisoikeuksien puolustajia?

Vuonna 1998 hyväksytty ihmisoikeuksien puolustajia koskeva YK:n julistus on nykyään viiteasiakirja kaikille tämän alan kansainvälisille ja alueellisille mekanismeille, koska siinä esitetään yksilöiden ja järjestöjen olennaiset ihmisoikeuksien puolustamista koskevat oikeudet sekä kyseisen toiminnan suojelua ja tukemista koskevat valtion velvoitteet.

Julistuksen mukaan ilmaisua "ihmisoikeuksien puolustaja" käytetään ihmisistä, jotka toimivat yksin tai muiden kanssa ihmisoikeuksien edistämisen tai suojelemisen hyväksi. Ihmisoikeuksien puolustajien on kuitenkin työskenneltävä rauhanomaisin keinoin. Määritelmä ei kata sellaisia henkilöitä tai ryhmiä, jotka syyllistyvät tai yllyttävät väkivaltaan.

Tämän väljän luonnehdinnan mukaan ihmisoikeuksien puolustajia voivat olla ketkä tahansa ihmisoikeuksien edistämisen hyväksi työskentelevät henkilöt tai ryhmät maailman suurimpiin kaupunkeihin sijoittautuneista hallitustenvälisistä organisaatioista alkaen aina paikallisissa yhteisöissä työskenteleviin henkilöihin saakka. Ihmisoikeuksien puolustajat voivat kuulua mihin tahansa sukupuoleen tai ikäryhmään, he voivat olla kotoisin mistä päin maailmaa hyvänsä ja heidän ammattinsa ja taustansa voivat olla hyvin erilaisia. On erityisen tärkeää muistaa, että ihmisoikeuksien puolustajia ei tavata ainoastaan kansalaisjärjestöissä ja hallitustenvälisissä organisaatioissa vaan he voivat olla myös hallituksen taikka julkisen tai yksityisen sektorin palveluksessa.

Mitä ihmisoikeuksien puolustajat tekevät?

Ihmisoikeuksien puolustajat tunnetaan ennen kaikkea siitä, mitä he tekevät. Ihmisoikeuksien puolustajien työn luonne voidaan määritellä parhaiten kuvaamalla heidän toimintaansa ja työskentely-ympäristöään.

Ihmisoikeuksien puolustajat pyrkivät työllään toteuttamaan vuonna 1948 annettuun ihmisoikeuksien yleismaailmalliseen julistukseen ja muihin kansainvälisiin ihmisoikeussäädöksiin sisältyvät oikeudet. Heidän tavoitteenaan on näin ollen

kansalaisyhteisöiden ja poliittisten oikeuksien edistäminen ja suojeleminen sekä taloudellisten, sosiaalisten ja kulttuuristen oikeuksien edistäminen, suojeleminen ja toteutuminen.

Ihmisoikeuksien puolustajilla on aloitteellinen rooli demokratian periaatteiden lujittamisessa, ja heidän tehtäviinsä kuuluvat ihmisoikeusloukkauksia koskevan tiedon kerääminen ja levittäminen, ihmisoikeusloukkausten uhrien tukeminen, ihmisoikeussopimusten täytäntöönpanon edistäminen, vastuuvollisuuden varmistamista koskevat toimet sekä rankaisemattomuuden lopettaminen ja hyvän hallintotavan tukeminen. He ovat usein tärkeitä kumppaneita ihmisoikeuksia koskevan koulutuksen kehittämisessä.

Ihmisoikeuksien puolustajiin kohdistuneet loukkaukset

Ihmisoikeuksien puolustajat joutuvat työssään usein itse ihmisoikeusloukkausten kohteeksi. Näihin kuuluu tappoja, tappouhkauksia, sieppaamisia, mielivaltaisia pidättämisia ja toisinaan myös kidutusta. Ihmisoikeuksien puolustajat joutuvat usein myös häirinnän ja parjaukskampanjoiden kohteeksi. Joskus heitä yritetään saada lopettamaan työnsä rikos- tai muiden syytösten avulla. Rauhanomaiset mielenosoitukset ja valitusten tekeminen ovat johtaneet syytöksiin yleisen järjestyksen rikkomisesta ja huliganismista, joista on annettu raskaita tuomioita. Ihmisoikeuksien puolustajien toimintaa rajoitetaan toisinaan "turvallisuustoimiksi" kutsutuilla, esimerkiksi terrorismin vastaisiin lakeihin perustuvilla, toimilla, lainsäädännöllä ja menettelyillä.

Naispuoliset ihmisoikeuksien puolustajat ja muut erityisessä vaarassa olevat ryhmät

Naispuoliset ihmisoikeuksien puolustajat joutuvat työssään kohtaamaan erilaisia riskejä ja esteitä, jotka haittaavat heidän ihmisoikeustyötään. He ovat haavoittuvia sen vuoksi, mitä he ovat, ja sen vuoksi, mitä he tekevät. He ovat haavoittuvia sen vuoksi, mitä he ovat, ja sen vuoksi, mitä he tekevät. Heihin kohdistuva väkivalta on usein luonteeltaan sukupuolista tai heidän työskentelyään estetään heidän sukupuolensa vuoksi. Lisäksi ennakkoluulot sekä syrjäyttäminen ja julkinen parjauksminen niin valtion kuin yhteiskunnallisten toimijoiden taholta tekee heidän elämänsä hyvin raskaaksi. Monet naispuoliset ihmisoikeuksien puolustajat ovat myös päivittäisessä vastuussa pienten lasten ja ikääntyneiden vanhempensa hoidosta ja kokevat ihmisoikeustyönsä jatkamisen vaikeaksi koska tietävät, että heidän pidättämisensä estäisi heitä täyttämästä heidän perheeseen liittyvää tehtäväänsä.

Tämä erityistilanne on tunnustettu EU:n suuntaviivoissa, joissa korostetaan, että on tärkeää ottaa sukupuolinäkökulma huomioon ihmisoikeuksien puolustajia koskevissa kysymyksissä, ja pyydetään ulkomaanedustustoja kiinnittämään erityistä huomiota naispuolisia ihmisoikeuksien puolustajia uhkaaviin vaaroihin. EU:n tasolla on useiden puheenjohtajakausien aikana toteutettu erityisiä kampanjoita, joilla pyritään tehostamaan asianomaisia toimia ja tavoittamaan paremmin naispuoliset ihmisoikeuksien puolustajat.

Muihin ihmisoikeuksien puolustajien ryhmiin, jotka ovat toimintansa vuoksi erityisen alttiita hyökkäyksille ja ihmisoikeusloukkauksille, kuuluvat ihmisoikeuksien puolustajat, jotka työskentelevät taloudellisten, sosiaalisten ja kulttuuristen oikeuksien sekä vähemmistöjen oikeuksien, alkuperäiskansojen sekä homoseksuaalien, biseksuaalien ja transseksuaalien oikeuksien edistämisen hyväksi. Nämä seikat käyvätkin ilmi erityisesti vuonna 2007 julkaistusta ihmisoikeuksien puolustajien erityisedustajan raportista, ja ne on tunnustettu asianomaisten EU:n suuntaviivojen viimeisimmän tarkistamisen yhteydessä vuonna 2008.

II. YK:n ja alueelliset suojelumekanismit ihmisoikeuksien puolustajien osalta

YK:n erityisraportoija

Ihmisoikeustoimikunta pyysi vuonna 2000 YK:n pääsihteerä luomaan ihmisoikeuksien puolustajia koskevan mandaatin ihmisoikeuksien puolustajia koskevan julistuksen täytäntöönpanon edistämistä sekä maailman ihmisoikeuksien puolustajien nykytilanteen kartoittamista varten. Tehtävä uskottiin Hina Jilanille, joka hoiti sitä vuoteen 2008 saakka, jolloin hänen tilalleen valittiin Margaret Sekaggya. Ihmisoikeuksien puolustajia koskeva valtuutus on laaja ja sen mukaan erityisraportoijan pätehtäviin kuuluu

- ihmisoikeuksien puolustajien tilannetta koskevien tietojen kerääminen, vastaanottaminen, tarkasteleminen ja toimet tämän pohjalta,
- yhteistyö ja vuoropuhelu hallitusten ja muiden sidosryhmien kanssa ihmisoikeuksien puolustajia koskevan julistuksen toteutumisen edistämiseksi ja sen tosiasialliseksi täytäntöönpanemiseksi,
- ihmisoikeuksien puolustajien suojelun parantamista koskevien tehokkaiden strategioiden suosittaminen ja näiden suositusten täytäntöönpanon seuranta.

Tätä varten erityisraportoija esittelee vuosittaisen ihmisoikeusraportin ihmisoikeusneuvostolle ja YK:n yleiskokoukselle, toteuttaa maakohtaisia vierailuja ja käsittelee huolestuttavia erityistapauksia hallitusten kanssa. Yhteydenpito hallitukseen tapahtuu usein kiireellisten kirjeiden välityksellä. Erityisraportoijan mandaatin perustamisen jälkeen yli 2100 kirjettä on lähetetty noin 120 maahan ja niissä on käsitelty 3 600:n ihmisoikeuksien puolustajan tilannetta. Sekaggyan ensimmäisessä raportissa kiinnitetään etupäässä huomiota yleiseen määräaikaisarviointiin (UPR) strategisesti huomionarvoisena mekanismina tarkastella ihmisoikeuksien puolustajien tilannetta ja toivottavasti parantaa sitä.

Afrikka

Afrikan ihmisoikeuksien ja kansojen oikeuksien toimikunta (ACHPR) on Afrikan unionin riippumaton tarkkailuelin. Sen työhön kuuluu ihmisoikeuksien edistämien ja suojelu sekä Afrikan ihmisoikeuksien ja kansojen oikeuksien peruskirjan määräysten tulkitseminen. ACPHR nimitti vuonna 2004 ihmisoikeuksien puolustajien erityisraportoijaksi Reine Alapini-Gansoun, jonka tehtävänä oli vahvistaa ja suojella ihmisoikeuksien puolustajien oikeuksia kaikkialla Afrikassa. Vuonna 2009 hänen seuraajakseen nimitettiin Mohamed Bechir Khalfallah.

Amerikan manner

Amerikan valtioiden ihmisoikeustoimikunta (IACHR) on Amerikan valtioiden liiton riippumaton elin ja se perustettiin ihmisoikeuksien edistämistä ja suojelua varten kaikkialla Amerikan mantereella.

Sen ihmisoikeuksien puolustajia koskevaa työtä koordinoi tehtävään nimetty ihmisoikeuksien puolustajien yksikkö, joka seuraa ja analysoi ihmisoikeuksien puolustajien tilannetta koko alueella ja raportoi siitä. Yksikkö antaa neuvoja IACHR:lle yksittäisistä ihmisoikeuksien puolustajien vetoimuksista, jotka koskevat varotoimia, joita voidaan määrätä, kun henkilöä uhkaa vakava ja peruuttamaton vahinko hänen oikeuksiensa loukkaamisen vuoksi. Varotoimiin sisältyy turvatoimia sekä uhkausten tai muiden ihmisoikeusloukkausten tutkimista, jotta voidaan puuttua niiden syihin ja estää niiden toistuminen.

Eurooppa

ETYJ/ODIHR

Etyjin alainen Varsovaan sijoittautunut demokraattisten instituutioiden ja ihmisoikeuksien toimisto (ODIHR) loi vuonna 2003 yhdistymisvapautta koskevan erityisohjelman ja perusti vuonna 2007 ihmisoikeuksien puolustajien yhteyspisteen. Yhteyspiste seuraa tiiviisti ihmisoikeuspuolustajien tilannetta, tunnistaa heidän huolenaiheensa ja pyrkii edistämään ja suojelemaan heidän etujaan. ODIHR julkaisee ihmisoikeuksien puolustajia koskevat vuosiraportit Etyjin alueella.

Euroopan neuvosto

Euroopan neuvoston ministerikomitea antoi helmikuussa 2008 julistuksen Euroopan neuvoston toimista ihmisoikeuksien puolustajien suojelun parantamiseksi ja näiden toiminnan edistämiseksi.

Julistuksessa muistutetaan, että valtioilla on ensisijainen vastuu sellaisen suotuisan ympäristön luomisesta ihmisoikeuksien puolustajien työlle, jossa yksittäiset henkilöt, ryhmät ja yhdistykset voivat toteuttaa ihmisoikeuksien edistämistä ja suojelua koskevia rauhanomaisia toimia ilman muita kuin Euroopan ihmisoikeussopimuksesta johtuvia rajoituksia. Siinä luetellaan toimia, joita valtioiden on toteutettava kansallisella tasolla, kuten oikeusjärjestelmän vahvistaminen, vaikuttavien oikeussuojakeinojen olemassaolon varmistaminen, puolueettomien ja vakavien rikostutkimusten viipymätön toteuttaminen, valitusten vastaanottamisesta vastuussa olevien oikeusasiamiesten ja kansallisten ihmisoikeuselinten pätevyyden ja toimivallan vahvistaminen ja tosiasiallisen pääsyn Euroopan ihmisoikeustuomioistuimeen varmistaminen. Euroopan neuvoston jäsenvaltioita pyydetään myös huolehtimaan siitä, että kolmansissa maissa toimivilla vaarassa olevilla ihmisoikeuksien puolustajilla on käytettävissään suojakeinoja, joiden avulla he saavat tarvittaessa nopeasti apua. Näitä suojakeinoja ovat myös oikeudenkäyntien tarkkailu ja hätäviisumien myöntäminen. Julistuksessa hyväksytään Euroopan neuvoston ihmisoikeusvaltuutetun luoma käytäntö tukea ja suojella ihmisoikeuksien puolustajia ja pyydetään ihmisoikeusvaltuutettua vahvistamaan virastonsa roolia ja toimintavalmiuksia.

Edistääkseen ihmisoikeuksien tosiasiallista kunnioittamista ja täysimääräistä harjoittamista Euroopan neuvoston toimialueella Euroopan neuvoston ihmisoikeusvaltuutettu riippumattomana ja puolueettomana elimenä arvioi konkreettisia ihmisoikeustilanteita kussakin jäsenvaltiossa, reagoi ongelmiin ja neuvoo tarvittaessa korjaavien toimien toteuttamisessa. Ihmisoikeuksien puolustajien hyväksi toteutettaviin ihmisoikeusvaltuutetun toimiin kuuluu

- ihmisoikeuksien puolustajien tilanteen *seuranta* kansallisella ja alueellisella tasolla, jotta voidaan tunnistaa ne kansallisten lainsäädäntöjen, sääntöjen ja käytäntöjen puutteet, jotka saattavat vaikuttaa ihmisoikeuksien puolustajien työoloihin ja turvallisuuteen;
- *julkinen raportointi* ihmisoikeuksien puolustajien tilanteesta;
- *puuttuminen* vaarassa olevien ihmisoikeuksien puolustajien *hätätilanteisiin* julkisesti tai luottamuksellisin keinoin, erityisesti kehottamalla hallituksia täyttämään

ihmisoikeusvelvoitteensa ja auttamalla niitä löytämään ratkaisuja ihmisoikeuksien puolustajien mahdollisiin ongelmiin;

- *kansalaisten tietoisuuden lisäämistä edistävät verkostot*; komission verkkosivuilla on erityinen ihmisoikeuksien puolustajille omistettu sivu;

- *yhteistyö, koordinointi ja synergia* sellaisten keskeisten yhteistyökumppaneiden kanssa kuin ihmisoikeuksien puolustajia käsittelevä YK:n erityisraportoija, Etyj-ODIDR, EU, kansalaisjärjestöt ja kansalliset ihmisoikeuselimet. Ihmisoikeusvaltuutettu on asettanut tätä tarkoitusta varten työryhmän.

EU

Ihmisoikeuksien puolustajia koskevat EU:n suuntaviivat

Ihmisoikeuksien puolustajia koskevat EU:n suuntaviivat annettiin vuonna 2004, ja ne päivitettiin vuonna 2008, jotta niiden avulla voidaan jäsentää paremmin ihmisoikeuksien puolustajien hyväksi toteutettavia EU:n toimia. Niissä esitetään konkreettisia ehdotuksia, erityisesti kolmansissa maissa toimivia EU:n ulkomaanedustustoja koskevia ehdotuksia ihmisoikeuksien puolustajien tilanteen seuraamisesta esimerkiksi laatimalla ihmisoikeuksia koskevia tiedotteita, antamalla tukea näkyvän tunnustuksen kautta, ylläpitämällä säännöllisiä yhteyksiä tai seuraamalla tarvittaessa oikeudenkäyntejä. YK:n mekanismien tukeminen ja koordinoiminen muiden alueellisten välineiden kanssa on myös tärkeää sekä kehitysyhteistyöpolitiikan käyttö ihmisoikeuksien puolustajien tukemiseen.

Vaikka suuntaviivat ovat hyvin tärkeä keino ja vaikka ne edustavat EU:n sitoumuksia, vuonna 2006 tehty neuvoston sisäinen arviointi¹ ja ulkoiset arvioinnit, kuten Amnesty Internationalin raportti vuodelta 2007², osoittavat, että kunnianhimoisen tavoitteen ja tosiasiallisen täytäntöönpanon välillä on syvä kuilu. Neuvoston päätelmät sisälsivät useita suosituksia ulkomaanedustustojen päälliköille, jäsenvaltioille ja EU:n toimielimille tietoisuuden lisäämistä koskevista toimista, koulutuksen lisäämisestä, aktiivisesta kansalaisten tavoittamisesta ja tuen lisäämisestä. Sen jälkeen on laadittu paikallisstrategioita suositusten täytäntöönpanoa varten ja perustettu paikallisia EU-tason ihmisoikeusryhmiä kolmansissa maissa, jotta on voitu tehostaa koordinointia eri ulkomaanedustustojen kesken, mutta vielä on paljon tehtävää. Monet suosituksista ovat yhä päteviä tai ne olisi vain muutettava konkreettisiksi toimiksi. Euroopan ulkosuhdehallinnon luominen asettaa kuitenkin niiden täytäntöönpanolle uusia haasteita.

Ihmisoikeuksien puolustajat ovat tietysti myös tärkeitä tekijöitä monien muiden suuntaviivojen täytäntöönpanossa, kun taas toiset suuntaviivat voivat olla väline heidän tukemiselleen. Yksi esimerkki tästä ovat ihmisoikeusvuoropuhelut, joita on valmisteltu usein kansalaisyhteiskuntien seminaareissa tarkoituksena antaa niille sisältöä. Jotkut vuoropuhelut tarjoavat mahdollisuuden tuoda esiin yksittäistapauksia tai ainakin mahdollisuuden keskustella ihmisoikeuksien puolustajien tilanteesta ja heidän kohtaamistaan ongelmista.

¹ Neuvoston päätelmät ihmisoikeuksien puolustajia koskevista EU:n suuntaviivoista.

² *"Ensuring Protection? The European Union and human rights defenders"*, Amnesty International, toukokuu 2007, AI Index, EUR 01/007/2007.

EIDHR

Demokratiaa ja ihmisoikeuksia koskeva eurooppalainen rahoitusväline (EIDHR) on ihmisoikeuksien ja demokratian tukemiseen tarkoitettu EU:n rahoitusväline, ja sitä käytetään pääasiassa yhteistyössä kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden kanssa. Vuonna 2006 annetun asetuksen uutuuksia, jotka ovat mahdollisia varainhoitoasetuksen tarkistamisen jälkeen, on että nyt on mahdollista myöntää tukea myös ei-tunnustetuille kansalaisjärjestöille, mikä voi olla erityisen tärkeää hyvin vaikeissa olosuhteissa työskenteleville järjestöille, jotka kuuluvat väliin tavoite 1:een. Tämä olisi myös edistysaskel ihmisoikeuksien puolustajille suunnatussa EU-tuessa.

Asetusta [(EY) N:o 1889/2006] koskevissa neuvotteluissa yksi Euroopan parlamentin ehdottomista ensisijaisista tavoitteista oli ihmisoikeuksien puolustajien tukemiseen tarkoitettun hätämekanismin käyttöönotto. Asetuksen 9 artiklassa otsikon "Ad hoc -toimenpiteet" alla sanotaan seuraavaa: "komissio voi kiireellisiin suojelutarpeisiin vastatakseen jakaa tilapäisesti pieniä avustuksia ihmisoikeuksien puolustajille". Tarkoituksena oli pääasiassa antaa Euroopan komission lähetystöille mahdollisuus pitää käytettävissään pieni määräraha, jota voitaisiin käyttää ihmisoikeuksien puolustajan auttamiseen hätätilanteessa, esimerkiksi hänen maastalähtönsä helpottamiseen. Tämänkaltainen suora tuki yksityishenkilölle tuli mahdolliseksi vasta varainhoitoasetukseen tehtyjen muutosten jälkeen, mutta sitä on käytetty hyvin vähäisessä määrin.

Lähetystöjen ehdotuksesta ja yhteistyössä EIDHR:sta tukea saavien organisaatioiden kanssa myös yksityishenkilöt ovat hyötäneet tästä avusta. Ihmisoikeuksien puolustajan pitkän aikavälin tarpeita (lukuun ottamatta lentolippua ja hänen mahdollisia muita tarpeitaan turvaan päästyään) ei ole mahdollisesti otettu riittävästi huomioon näitä toimia suunniteltaessa, mutta nämä tarpeita koskeva kysymys on edelleen relevantti, kun kyse on poliittisesta vastuusta. Ihmisten maastalähdön auttamisen lisäksi pieniä summia rahaa tarvitaan esimerkiksi sellaisiin suojelutoimiin kuin matkapuhelimien ja muistikorttien hankintaan.

EIDHR:n strategisen asiakirjan 2007–2010 tavoite 3 kattaa EU:n eri suuntaviivoja koskevat tukitoimet. 16 miljoonaa euroa on osoitettu tänä aikana ihmisoikeuksien puolustajien erityistukeen. Ehdotusten ensimmäisellä kierroksella tuenhakijoiksi hyväksyttiin 11 erityistä kansalaisyhteisöä, joiden hankkeet keskittyivät ennaltaehkäisyyn ja suojeluun etenkin hätätilanteissa. Kun toinen ehdotuspyyntö julkaistaan vuonna 2010, olisi tärkeää varmistaa, että niissä otetaan huomioon niin lyhyen kuin pitkän aikavälin tarpeet. Toimien on oltava koordinoituja ja toisiaan täydentäviä ja niiden on tavoitettava ihmisoikeuksien puolustajat, jotka eivät ole hyvin tunnettuja tai jotka asuvat syrjäisillä seuduilla. Niissä olisi myös oltava edellä mainittuja, erityisen haavoittuvia ryhmiä koskevia erityistoimia. Koska tukea saavat organisaatiot ovat yleensä eurooppalaisia, olisi tärkeää, että hankkeisiin sisältyy myös paikallisten toimintavalmiuksien rakentamista kolmansissa maissa.

Euroopan parlamentti

Euroopan parlamentin tärkeimpiä tehtäviä on muiden EU:n toimielinten työn seuranta ja tarkastelu. Euroopan parlamentti on tuki itse tärkeä instituutio ja toimija ihmisoikeuksien puolustajien tukemisessa ja suojelussa kuulemisten, päätöslauselmien, kirjeiden eikä vähiten Saharov-palkinnon avulla. Parlamentti järjesti yhdessä komission ja YK:n kanssa vuonna 2008 suuren konferenssin ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen 60-vuotispäivän sekä ihmisoikeuksien puolustajia koskevan YK:n julistuksen 10-vuotispäivän kunniaksi.

Lähes kaikki Euroopan parlamentin toiminta on julkista, joten parlamentti tarjoaa avoimen foorumin ihmisoikeuksien puolustajien keskusteluille ja julkisille esiintymisille kokouksissa ja kuulemisissa. Näkyvyys voi sinänsä parantaa turvallisuutta, mutta se voi myös saattaa henkilöitä suurempaan vaaraan. Esiintymiset Euroopan parlamentissa ovat joskus johtaneet pidätyksiin. Hu Jian tapaus on tästä ehkä huomattavin esimerkki. EU:n toimielinten välisen yhteistyön lisääminen, esimerkiksi siten, että Euroopan parlamentti ilmoittaa komissiolle etukäteen ihmisoikeuksien puolustajien vierailuista, tai parempi valmistautuminen ihmisoikeuksien puolustajien esiintymisiä parlamentissa koskevan turvallisuustilanteen seurantaan voisivat osaltaan parantaa näihin riskeihin varautumista.

Kuten kaikissa vaaleilla valituissa parlamenteissa, Euroopan parlamentissa äänestyksellä hyväksytyt tekstit ja päätöslauselmat ovat merkittävimpiä keinoja kommunikoida parlamentin kanta monista eri asioista, myös ihmisoikeuksista. Nykyään työjärjestyksen 122 artiklaan perustuvat kiireelliset päätöslauselmat ovat edelleen käytetyin keino ihmisoikeuskysymysten käsittelyssä Euroopan parlamentissa, ja monet niistä liittyvät yksittäisiin tapauksiin. Euroopan parlamentin teettämässä EUIC:n tutkimuksessa¹ analysoitiin kaikki vuosien 1999 ja 2006 välillä annetut päätöslauselmat. Ihmisoikeuksien puolustajat olivat aiheena 74:ssä 786 päätöslauselmasta, jotka koskivat yksittäisiä tilanteita (9,4 prosenttia kaikista), ja muiden aiheina olivat muun muassa poliitikot, ammattiyhdistysaktivistit, toimittajat.

Monia yksittäisiä tapauksia käsitellään myös kirjeenvaihdossa, esimerkiksi parlamentin puhemiehen, parlamentin valtuuskunnan puheenjohtajan tai ihmisoikeuksien alivaliokunnan puheenjohtajan asianomaisille viranomaisille osoitetuissa kirjeissä. Kaikista yksittäistapauksista annetut päätöslauselmat on lueteltu Euroopan parlamentin vuosittaisen ihmisoikeusmietinnön liitteessä, jossa mainitaan usein myös muita toteutettuja aloitteita. On kuitenkin mahdollista seurata toteutettuja toimia järjestelmällisemmin. Yksi mahdollisuus on luoda erityinen tietokanta, kuten neuvosto tekee. Tällä voitaisiin myös helpottaa eri toimielinten toteuttamia toimia koskevan tiedonvaihdon parantamista, mitä Euroopan parlamentti on usein toivonut.

Euroopan parlamentti on myöntänyt vuodesta 1988 alkaen Saharov-mielipiteenvapauspalkinnon henkilöille, jotka tehneet ansiokasta työtä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien toteutumisen hyväksi. Palkinnon tuoma näkyvyys on useissa tapauksissa parantanut palkinnonsaajan tilannetta. Kuten monet palkinnonsaajat todistivat palkinnon 20-vuotispäivän kunniaksi vuonna 2008 järjestetyssä kokouksessa, heidän työnsä tunnustaminen palkinnolla merkitsee konkreettista ja moraalista tukea, vaikka rahallinen tuki voi myös olla hyödyllinen sekä palkinnonsaajalle että hänen puolustamalleen asialle. Saharov-verkoston luomisella Euroopan parlamentin toivotaan voivan parantaa Saharov-palkinnon saajien seurantaa ja yhteydenpitoaan heidän kanssaan osana heidän kestäväää tukemistaan sekä voivan hyödyntää paremmin saajien mahdollista osallistumistaan eri toimiin.

¹ *Beyond Activism. The impact of the resolutions and other activities of the European Parliament in the field of human rights outside the European Union*, lokakuu 2006.

Edellä olevien seikkojen perusteella esittelijä haluaa antaa seuraavat suositukset ihmisoikeuksien puolustajia koskevista EU:n toimista:

Lissabonin sopimuksen mukainen toimielinten vahvistaminen ja uudistaminen

- Lissabonin sopimuksen 3 ja 21 artiklassa esitetään unionin ulkopolitiikan tavoitteet ja korostetaan ihmisoikeuksien edistämistä ja suojelua unionin ulkoisen toiminnan keskeisinä tavoitteina; on pyrittävä ensisijaisesti siihen, että ihmisoikeuksien edistäminen perusarvona ja unionin ulkopolitiikan tavoitteena tulee otetuksi asianmukaisesti huomioon Euroopan ulkosuhdehallinnon rakenteessa ja sen inhimillisissä resursseissa.
- Kolmansissa maissa toimivista komission lähetystöistä tulee Euroopan unionin edustustoja; tämä prosessi on jo meneillään, ja näillä edustustoilla tulee olemaan tärkeä rooli EU:n edustuksessa ja ihmisoikeuspolitiikan täytäntöönpanossa; tästä syystä on tärkeää nimittää järjestelmällisesti edustustoihin erittäin pätevä poliittinen neuvonantaja käsittelemään ihmisoikeus- ja demokratiakysymyksiä; tällaisen henkilön nimittäminen voisi myös vahvistaa EU:n ihmisoikeuspolitiikan johdonmukaisuutta ja näkyvyyttä, ja kyseinen henkilö voisi toimia ihmisoikeuksien yhteyshenkilönä itse paikalla.

Euroopan unionin johdonmukaisempi ja järjestelmällisempi ihmisoikeuspolitiikka

- Kolmansissa maissa toimivien EU:n edustustojen on pantava asianmukaisesti ja täysipainoisesti täytäntöön ihmisoikeuksien puolustajia koskevat EU:n suuntaviivat, ja on pyrittävä entistä tarmokkaammin siihen, että kaikki lähetystöt laativat paikalliset täytäntöönpanostrategiat vuoden 2010 loppuun mennessä; siksi olisi erittäin toivottavaa, että korkea edustaja / varapuheenjohtaja institutionalisoisi paikallisten strategioiden laatimisen sekä niiden säännöllisen arvioinnin, jotta ne olisivat johdonmukaisempia unionin politiikan kanssa ja jotta kyseiset suojelutoimet voitaisiin tosiasiallisesti toteuttaa; näiden strategioiden vaikuttavuus riippuu siitä, missä määrin ihmisoikeuksien puolustajat osallistuvat paikallisstrategioiden laatimiseen, seurantaan ja arviointiin; ihmisoikeuksien puolustajien ja diplomaattien vähintään kerran vuodessa pidettäviksi suunnitelluilla kokouksilla voidaan selvästi myötävaikuttaa toiminnan käynnistämiseen.
- Paikallisstrategioita koskeva luettelo olisi toimitettava Euroopan parlamentille tai ainakin julkaistava EU:n vuosittaisessa ihmisoikeusraportissa. EU:n edustustojen päälliköiltä olisi pyydettävä selkeää sitoutumista tähän toimenpiteeseen parlamentin järjestämissä kuulemisissa ennen kuin varapuheenjohtaja / korkea edustaja nimittää heidät.
- Olisi luovuttava nykyisestä käytännöstä erottaa ihmisoikeuskysymykset muista kysymyksistä; ihmisoikeuksien puolustajien tukeminen ja suojelu on sisällytettävä unionin ulkopolitiikan kaikkiin osa-alueisiin ja välineisiin kaikilla tasoilla, jotta voidaan vahvistaa ihmisoikeuksien puolustajille osoitetun EU:n tuen johdonmukaisuutta, vaikuttavuutta ja uskottavuutta; jos hyväksyttäisiin maakohtainen

ihmisoikeus- ja demokratiastrategia, jota pidettäisiin viiteasiakirjana asetettaessa tätä asiaa koskevia maakohtaisia tavoitteita ja joka sisällytettäisiin kaikkiin asianmukaisiin EU:n ulkoisiin politiikkoihin ja välineisiin kyseisen kolmannen maan kanssa, tämä tavoite voitaisiin saavuttaa paljon helpommin.

- Ihmisoikeuksien puolustajia koskevien EU:n suuntaviivojen täytäntöönpanoa varten laadittujen paikallisstrategioiden tärkeiden näkökohtien olisi heijastuttava maakohtaisissa strategia-asiakirjoissa, Euroopan naapuruuspolitiikan (ENP) toimintasuunnitelmissa ja EIDHR:n vuosittaisissa toimintaohjelmissa; ihmisoikeuksien puolustajien tukemisen ja suojelun on mentävä pidemmälle kuin ihmisoikeusvuoropuhelut ja ihmisoikeusvaliokunnat ottaen huomioon toteuttavien toimien kiireellisyys, ja ne on asetettava järjestelmällisesti kolmansien maiden kanssa käytävän vuoropuhelun, myös kumppanuusneuvostojen, yhteistyöneuvostojen ja kahdenvälisen huippukokousten asialistojen kärkeen.
- Demokratiaa ja ihmisoikeuksia koskevaa eurooppalaista rahoitusvälinettä (EIDHR), jonka avulla on jo kyetty tukemaan ja edistämään ihmisoikeuksien kunnioittamista sekä lujittamaan oikeusvaltioperiaatetta, olisi käytettävä edelleen ihmisoikeuksien puolustajien suoran tukemisen kohentamiseen.
- On luotava kiinteämpi side kahdenvälisiä huippukokouksia edeltävien ihmisoikeusvuoropuhelujen välille esimerkiksi pitämällä ihmisoikeuksien puolustajien kokouksia ennen huippukokouksia; tällainen menettely voisi helpottaa näitä vuoropuhelua koskevien nykyisten rajoitusten voittamista ja tuottaa konkreettisia tuloksia.

Avoimuus ja näkyvyys turvallisuutta lisäävinä tekijöinä

- Kolmansissa maissa vaarassa olevat ihmisoikeuksien puolustajat toivovat ensisijaisesti kaikkiin heidän kohtaamiinsa vaikeisiin tilanteisiin, kuten häirintään, uhkauksiin ja epäoikeudenmukaisiin pidätyksiin, liittyvien EU:n toimien näkyvyyden ja julkisuuden lisäämistä; he pitävät julkisia toimia suojelutoimina; näin ollen olisi suositeltavaa, että EU:n jäsenvaltioiden ja lähitulevaisuudessa EU:n edustustojen luottamuksellisiksi luokitellut toimenpiteet julkistettaisiin mahdollisuuksien mukaan ja että ne laitettaisiin kyseisten lähetystöjen sekä neuvoston ja komission verkkosivuille; päätös tästä asiasta kuuluu kuitenkin viime kädessä ihmisoikeuksien puolustajalle tai hänen perheelleen.
- Varapuheenjohtajan / korkean edustajan olisi asetettava ihmisoikeuksien puolustajien tapaaminen etusijalle kolmansiin maihin suuntautuvilla virallisilla vierailuillaan; tämä asia olisi myös ehdottomasti sisällytettävä Euroopan unionin erityisedustajan valtuutukseen; varapuheenjohtajan / korkea edustajan olisi vastattava Euroopan parlamentille tätä alaa koskevista toimistaan.

Ihmisoikeuksien puolustajien hyväksi toteutettavien toimien parempi koordinointi ja tuloshakuisuus

- Ainoastaan ihmisoikeuksien puolustajien hyväksi toteutettavia toimia koskevan kattavan suunnitelman laatiminen voi parantaa EU:n politiikan uskottavuutta ja tehokkuutta; suunnitelmaan olisi sisällyttävä sekä toimia ihmisoikeuksien puolustajien toiminnan tukemiseksi että ennaltaehkäisy- ja suojelutoimia, jotta voidaan toimia oikea-aikaisesti; on otettava huomioon ihmisoikeuksien puolustajien sekä lyhyen että pitkän aikavälin tarpeet; EIDHR:ää koskevan tarkistetun strategian ja ihmisoikeuksien puolustajia koskevien EU:n suuntaviivojen olisi heijastettava tätä tasapainoista lähestymistapaa.
- Olisi kiinnitettävä erityistä huomiota ihmisoikeuksien puolustajien suojeluun heidän kotimaissaan, mutta myös hätäviisumien myöntämiseen vaarassa ja hätätilanteessa oleville ihmisoikeuksien puolustajille; näiden erityisviisumien myöntäminen olisi sisällytettävä yhteisön viisumisäännöstöön.
- Hätäviisumien myöntämisen lisäksi olisi käynnistettävä turvapaikkakaupunkeja koskeva ohjelma, joka täydentäisi ihmisoikeuksien puolustajia koskevia nykyisiä välineitä ja suojelumekanismeja.
- Olemassa olevien eurooppalaisten ja kansainvälisten suojelumekanismien nykyistä yhteistoimintaa on tuettava ja vahvistettava järjestelmällisen tiedon- ja strategianvaihdon avulla, jotta mekanismit täydentäisivät paremmin toisiaan; ihmisoikeusvaltuutetun alaisia ihmisoikeuksien puolustajia käsitteleviä neuvoston ja Euroopan neuvoston nykyisiä työryhmiä on pidettävä myönteisinä ja niiden olisi tehtävä tiivistä yhteistyötä.
- Euroopan neuvoston järjestämien vuosittaisten kokousten sekä ihmisoikeuksien puolustajien suojelun tarkkailuelimen aloitteiden, kansainvälisen ihmisoikeusliiton (FIDH) ja kidutuksen vastainen maailmanjärjestön yhteisen ohjelman sekä Amerikan valtioiden ihmisoikeustoimikunnan (IACHR) päämääränä on ihmisoikeuksien puolustajia koskevien kansainvälisten ja alueellisten mekanismien ja instituutioiden yhteistoiminnan vahvistaminen; kaikkia näitä uudistuksia, jotka perustuvat kaikkien mekanismien ja instituutioiden välisen yhteistyön lisäämiselle, on kehitettävä edelleen, jotta voidaan luoda ihmisoikeuksien puolustajia koskeva tuloshakuinen strategia.
- Lissabonin sopimuksen täytäntöönpanon yhteydessä EU:n toimielinten olisi panostettava erityisesti ihmisoikeuksien puolustajia koskevan toimielinten välisen yhteistyön luomiseen, joka perustuisi toimielinten väliseen verkostoon, jonka jäsenet kokoontuisivat säännöllisin väliajoin. Tällaisen verkoston luomista voitaisiin helpottaa perustamalla ihmisoikeuksien puolustajien yhteispisteitä Euroopan parlamenttiin ja Euroopan ulkosuhdehallintoon. EU:n toimielinten ja kaikkien muiden suojelumekanismien yhteisen varoitussuostelmän luomista olisi selviteltävä tarkemmin.

- Saharov-palkinnon 20-vuotispäivän yhteydessä käynnistettyä Saharov-palkinnon verkostoa olisi myös tarkasteltava lähemmin.
- Tiedonvaihtoa helpotettaisiin luomalla erityisiä tietokantoja tai "lokikirjoja" toteutettujen toimien, erityisesti yksittäisiä henkilöitä koskevien toimien, seuranta varten.

VALIOKUNNAN LOPULLISEN ÄÄNESTYKSEN TULOS

Hyväksytty (pvä)	28.4.2010
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 59 -: 1 0: 3
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Gabriele Albertini, Pino Arlacchi, Dominique Baudis, Frieda Brepoels, Elmar Brok, Arnaud Danjean, Michael Gahler, Marietta Giannakou, Takis Hadjigeorgiou, Heidi Hautala, Richard Howitt, Anna Ibrisagic, Anneli Jäätteenmäki, Tunne Kelam, Maria Eleni Koppa, Andrey Kovatchev, Eduard Kukan, Krzysztof Lisek, Sabine Lösing, Barry Madlener, Mario Mauro, Kyriakos Mavronikolas, Willy Meyer, Alexander Mirsky, Andreas Mölzer, María Muñoz De Urquiza, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Norica Nicolai, Raimon Obiols, Kristiina Ojuland, Ria Oomen-Ruijten, Pier Antonio Panzeri, Vincent Peillon, Hans-Gert Pöttering, Cristian Dan Preda, Fiorello Provera, Libor Rouček, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Nikolaos Salavrakos, Jacek Saryusz-Wolski, Werner Schulz, Marek Siwiec, Zoran Thaler, Johannes Cornelis van Baalen, Kristian Vigenin
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Laima Liucija Andrikiienė, Elena Băsescu, Emine Bozkurt, Hélène Flautre, Charles Goerens, Elisabeth Jeggle, Evgeni Kirilov, Georgios Koumoutsakos, Barbara Lochbihler, Norbert Neuser, Judith Sargentini, Alf Svensson, László Tőkés, Ivo Vajgl, Dominique Vlasto, Luis Yáñez-Barnuevo García, Janusz Władysław Zemke
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (187 art. 2 kohta)	Georgios Papanikolaou